

ΩΡΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ

Γ. Αδίδακτο κείμενο

Ξενοφῶν, Κύρου Ἀνάβασις, 3, 1, 15 – 18

(E.C. Marchant, εκδ. 1900–21, *Xenophontis opera omnia I–V*, 2η έκδ., Οξφόρδη)

Μετά το θάνατο του Κύρου στη μάχη στα Κούναξα (401 π.Χ.) και τη δολοπλοκία του Τισσαφέρνη που οδήγησε στη σύλληψη και θανάτωση των στρατηγών και λοχαγών τους, οι Έλληνες μισθοφόροι – ευρισκόμενοι στα βάθη της Ασίας – περιήλθαν σε απελπιστική κατάσταση. Τότε ξεχώρισε ως μοναδική ηγετική φιγούρα ο ίδιος ο Ξενοφώντας. Στο παρακάτω απόσπασμα προσπαθεί να εμψυχώσει τους υπόλοιπους Έλληνες μισθοφόρους και να τους πείσει να μην παραδοθούν στον Πέρση βασιλιά Αρταξέρξη.

Ἐκ τούτου ἀνίσταται καὶ συγκαλεῖ τοὺς **Προξένου** πρῶτον λοχαγούς. Ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, ἔλεξεν· Ἐγώ, ὦ ἄνδρες λοχαγοί, οὔτε **καθεύδειν** δύναμαι, ὥσπερ οἶμαι οὐδ' ὑμεῖς, οὔτε κατακεῖσθαι ἔτι, **ὄρων** ἐν οἷοις ἐσμέν. Οἱ μὲν γὰρ πολέμιοι δῆλον ὅτι οὐ πρότερον **πρὸς ἡμᾶς** τὸν πόλεμον ἐξέφηναν πρὶν ἐνόμισαν καλῶς τὰ ἑαυτῶν παρασκευάσασθαι, **ἡμῶν** δ' οὐδεὶς οὐδέν ἀντεπιμελεῖται ὅπως ὡς **κάλλιστα** ἀγωνιούμεθα. Καὶ μὴν εἰ ὑψησόμεθα καὶ ἐπὶ βασιλεῖ γενησόμεθα, τί οἰόμεθα πείσεσθαι; Ὅς καὶ τοῦ ὁμομητρίου ἀδελφοῦ καὶ τεθνηκότος ἤδη ἀποτεμών τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν χεῖρα ἀνεσταύρωσεν· ἡμεῖς δὲ, οἷς κηδεμών μὲν οὐδεὶς πάρεστιν, ἐστρατεύσαμεν δὲ ἐπ' αὐτόν ὡς δούλον ἀντί βασιλέως ποιήσοντες καὶ ἀποκτενοῦντες, εἰ δυναίμεθα, τί ἂν οἰόμεθα παθεῖν; Ἄρ' οὐκ ἂν ἐπὶ πᾶν ἔλθοι ὡς ἡμᾶς τὰ ἔσχατα αἰκισάμενος πᾶσιν ἀνθρώποις φόβον παράσχοι τοῦ στρατεῦσαί ποτε ἐπ' αὐτόν; Ἄλλ' ὅπως τοι μὴ ἐπ' ἐκείνῳ γενησόμεθα πάντα ποιητέον.

καθεύδω: κοιμάμαι

κατάκειμαι: είμαι ξαπλωμένος

ἐκφαίνω τὸν πόλεμον πρὸς τινα: κηρύσσω τον πόλεμο εναντίον κάποιου

ὕφιεμαι: παραμελώ, αδιαφορώ

γίγνομαι ἐπὶ τινι: πέφτω στα χέρια κάποιου, υποδουλώνομαι

ἀποτεμών < μτχ. αορίστου του ρ. **ἀποτέμνω:** κόβω.

ἐπὶ πᾶν ἔρχομαι: κάνω ό, τι περνά από το χέρι μου, χρησιμοποιώ κάθε μέσο

αἰκίζομαι: κακομεταχειρίζομαι, κακοποιώ

Γ1. Να γράψετε στο φύλλο απαντήσεων τη μετάφραση του παρακάτω αποσπάσματος:
«**Ἐκ τούτου ἀνίσταται ... καὶ τὴν χεῖρα ἀνεσταύρωσεν**».

Μονάδες 20

Γ2. Ποιο είναι το βασικό επιχείρημα που χρησιμοποιεί ο Ξενοφώντας για να πείσει τους συστρατιώτες του να μην παραδοθούν στον Αρταξέρξη;

Μονάδες 10

Γ3.α. Στο χωρίο «**Ἐγώ, ὦ ἄνδρες λοχαγοί, οὔτε καθεύδειν δύναμαι**» να μεταφέρετε όλους τους κλιτούς τύπους – ονοματικούς και ρηματικούς – στον άλλο αριθμό (μονάδες 4).

Γ3.β. Να γράψετε τον ζητούμενο τύπο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις (μονάδες 6):

συγκαλεῖ: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα στη μέση φωνή.

συνῆλθον: το ίδιο πρόσωπο της υποτακτικής στον ίδιο χρόνο και στην ίδια φωνή.

καθεύδειν: το α' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής παρατατικού.

ἐνόμισαν: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής στον χρόνο και τη φωνή που βρίσκεται.

κάλλιστα: τον θετικό και τον συγκριτικό βαθμό του επιρρήματος.

Μονάδες 10

Γ4.α. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις του κειμένου (μονάδες 6):
Προξένου, καθεύδειν, ὀρῶν, πρὸς ἡμᾶς, ἡμῶν, κάλλιστα.

Γ4.β. «... ἐστρατεύσαμεν δὲ ἐπ' αὐτόν ὡς δούλον ἀντί βασιλέως ποιήσοντες ...». Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τη μετοχή στο παραπάνω χωρίο και να την αντικαταστήσετε με ισοδύναμη δευτερεύουσα πρόταση (μονάδες 4).

Μονάδες 10